

Ilmastosuunnitelman hyväksyminen

KHALL 17.03.2025 § 59
152/00.04.01/2025

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Hanna Puputti puh. 050 304 2254

Kaustisen kunnan ilmastosuunnitelmatyötä on toteutettu Ympäristöministeriön rahoituksella Kaustisen seutukunnan toimesta. Kaustisen seutukunta on hakenut ympäristöministeriöltä hankerahoituksen seutukunnan viiden kunnan (Halsua, Kaustinen, Lestijärvi, Toholampi, Veteli) sekä Perhon kunnan ilmastosuunnitelmien tekemistä varten vuonna 2023. Myönteinen rahoituspäätös saatiin 5.10.2023 (VN/19978/2023).

Ilmastosuunnitelmien tekemisen velvoite on päättynyt lainsäädännön (Ilmastolaki 423/2022) muutoksella (HE 151/2024, säädös 896/2024) vuoden 2025 alusta, mutta tämä ei vaikuta ympäristöministeriöltä saadun rahoituksen ehtoihin tai rahoituksen käyttöön. Rahoituksen keskeinen ehto on se, että kunnat hyväksyvät ilmastosuunnitelmat toukokuun 2025 loppuun mennessä kunnanvaltuustoissa. Rahoituksen ehdot myös määrittävät, että mikäli kunta ei hyväksyisi ilmastosuunnitelmaa osaltaan, tulevat suunnittelutyön kustannukset kunnan maksettavaksi (enintään 45 000 € per kunta).

Kuntien ilmastosuunnitelmien tekeminen on edennyt vaiheeseen, jossa kuntakohtaiset suunnitelmat tulevat kuntien päätöksentekoon. Kuntakohtaiset ilmastosuunnitelmat on toimitettu kuntien kommentoitavaksi ajalle 25.1.-7.2.2025 ja suunnitelmia on muokattu kommenttien pohjalta.

Kunnan ilmastosuunnitelman tulee sisältää tavoite kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi kunnassa, toimet päästöjen vähentämiseksi, tiedot kunnan päästökehityksestä sekä kuvaus suunnitelman toteutumisen seurannasta. Lisäksi kunnan tulee huomioida oman tavoitteen asettamisessa kansalliset päästövähennystavoitteet. Muita muoto- tai sisältövaatimuksia ei ole. Kunnat päättävät itse, millaisen suunnitelman tekevät. Ilmastosuunnitelma tulee päivittää vähintään valtuustokausittain, mutta päivityksen voi tehdä halutessaan vaikka vuosittain. Ilmastosuunnitelman luonnoksen sisällön riittävyys ja ehtojen mukaisuus on tarkistettu Ympäristöministeriöltä.

On myös tärkeää huomata, että tämä on kunnan itsensä työkalu ja keino kehittää toimintaa nimenomaan ilmastonäkökulmista. Ilmastosuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden seuranta ei suoriteta kukaan muu kuin kyseessä oleva kunta itse. Ilmastosuunnitelmaan ei liity ohjaus- ja sanktioelementtejä esimerkiksi suunnitelmatyötä rahoittaneelta taholta.

Ilmastosuunnitelma-hankkeen yksi tarkoitus on lisätä kuntien pito- ja vetovoimaisuutta ja ilmastosuunnitelma-hankkeessa on tehty myös viestintätyötä, jolla on nostettu esiin seutukunnan kunnissa jo tehtyä ilmastotyötä, kuten energia- ja materiaalitehokkuuden toimenpiteitä. Näistä niin Kaustisen seutukunta kuin kunnat ovat viestineet mm. omassa sosiaalisen median kanavissaan.

Kaustisen kunnan ilmastosuunnitelmassa kunnan omaa toimintaa on tarkasteltu seuraavien osakokonaisuuksien osalta:

- Ilmastotyön koordinointi, verkostot ja viestintä

- Energia ja liikenne
- Materiaalikierto ja hankinnat
- Kestävä ruokajärjestelmä
- Hiilensidonta ja luonnon monimuotoisuus
- Ilmastomuutokseen sopeutuminen.

Ilmastosuunnitelman luonnos sisältää laajasti toimenpiteitä, joita voidaan rajata tai muokata. Useat toimenpiteistä ovat sellaisia, joita kunnassa jo toteutetaan tai tullaan toteuttamaan lainsäädännön myötä, sekä kansallisiin tavoitteisiin pohjautuvia toimenpiteitä. Toimenpiteitä ja niiden osatehtäviä on mahdollista muokata, lisätä tai poistaa tarvittaessa.

Ilmastosuunnitelman valmistelun aikana on kiinnitetty huomiota siihen, että suunnitelma olisi realistinen ja toteutettavissa ja myös sen vaikutukset seurattavissa. Koska kyse on nimenomaan kunnan ja kuntaorganisaation vaikutuspiirissä olevista asioista, on Kaustisen kunnan ilmastosuunnitelmassa otettu kantaa elinkeinojen ja kotitalouksien toimintaan vain niiltä osin, mihin kunta voi toiminnallaan vaikuttaa.

Lisätietoja ilmastosuunnitelmasta antavat ympäristötarkastajat Pia-Lena Närhi ja Hanna Puputti sekä Kaustisen seutukunnasta projektipäällikkö Emilia Uimaniemi.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Minna Nikander
Esitys	Kunnanhallitus hyväksyy liitteenä olevan ilmastosuunnitelman ja esittää edelleen kunnanvaltuustolle sen hyväksymistä.
Päätös	Asia jätettiin pöydälle lisäselvityksiä varten.
